

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 284/2012-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. júna 2013 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti S., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. R. A., B., ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 26 ods. 2 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 11 Co 286/2010-130 zo 14. decembra 2011, za účasti Krajského súdu v Košiciach, takto

r o z h o d o l :

1. Základné práva S., s. r. o., podľa čl. 26 ods. 2 a 4 v spojení so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 11 Co 286/2010-130 zo 14. decembra 2011 p o r u š e n é b o l i .

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 11 Co 286/2010-130 zo 14. decembra 2011 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

3. S., s. r. o., priznáva úhradu trov konania v sume 269,58 € (slovom dvestošesťdesiatdeväť eur a päťdesiatosem centov), ktorú jej je Krajský súd v Košiciach p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právneho zástupcu JUDr. R. A., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. apríla 2012 doručená sťažnosť S., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej advokátom JUDr. R. A., B., ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 26 ods. 2 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“, v citáciách aj „porušiteľ“) č. k. 11 Co 286/2010-130 zo 14. decembra 2011 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti vyplýva, že Okresný súd Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní o žalobe Mgr. J. D., K. (ďalej len „žalobca“), o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch proti žalovaným v 1. rade (P., a. s.), v 2. rade (sťažovateľka) a v 3. rade (M., s. r. o.) rozsudkom č. k. 42 C 68/2009-219 z 8. júla 2010 (ďalej aj „označený rozsudok okresného súdu“) okrem iného uložil sťažovateľke povinnosť do troch dní od právoplatnosti rozsudku uverejniť v týždenníku P. ospravedlnenie v znení uvedenom vo výroku tohto rozsudku, v ktorého záverečnej časti sa uvádza: „... *Pre tvrdenie, že J. D. spôsobil dopravnú nehodu pod vplyvom alkoholu, nemal týždenník P. nikdy žiadne dôveryhodné dôkazy. Uverejnenými údajmi došlo k zásahu do cti a dôstojnosti J. D., ktorému sa týmto ospravedľňujeme.*“ Okresný súd zároveň návrh žalobcu proti sťažovateľke na zaplatenie sumy 99 582 € vylúčil na samostatné konanie. Označený rozsudok okresného súdu napadli odvolaním žalobca, ako aj všetci žalovaní. O odvolaniach rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom, ktorým okrem iného potvrdil výrok rozsudku súdu prvého stupňa týkajúci sa uloženia povinnosti sťažovateľke uverejniť v týždenníku P. ospravedlnenie žalobcovi.

Sťažovateľka v úvodnej časti sťažnosti popisuje priebeh konania pred všeobecnými súdmi a v tejto súvislosti uvádza, že žalobca sa domáhal «ochrany podľa § 13 ods. (2) a ods. (3) Občianskeho zákonníka proti neoprávneným zásahom do jej práva na ochranu osobnosti, ktoré spočívali v tom, že žalovaná v 2. rade ako vydavateľ periodickej tlače, zverejnila v týždenníku P. zo dňa 28. 10. 2002 článok: „Opilec bez kontroly“ (Ďalej len: „Článok I.“) a dňa 21. 10. 2002 článok „Na zdravie páni policajti“ (ďalej len „Článok II.“), v ktorých popisovala nepravdivú informáciu o tom, že žalobca pod vplyvom alkoholu spôsobil dopravnú nehodu a ďalšie okolnosti tejto udalosti, že mu namerali vyše 3 promile, že si musel ubolenú dušu liečiť niekoľkými pohárikmi a až potom sadol za volant služobného auta a ďalšie difamujúce hodnotenia počínania žalobcu. Tieto neoprávnené zásahy spôsobili ujmu na cti a dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti.

Žalovaná v 2. rade sa bránila tým, že informácie o okolnostiach dopravnej nehody spôsobenej žalobcom pod vplyvom alkoholu mala od pracovníkov Inšpekčnej služby PZ SR, pričom označila dve osoby, od ktorých tieto informácie pochádzali. Z Článku II. je pritom zrejmé, že o okolnostiach dopravnej nehody hovorila autorka priamo s nadriadeným žalobcu.

Okresný súd Košice II rozsudkom zo dňa 8. 7. 2010 zn. 42 C/68/2009 rozhodol tak, že uložil žalovanej v 2. rade (tak ako aj žalovanej v 1. a 3. rade) povinnosť zverejniť ospravedlnenie. Prvostupňový súd odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že žalovaná zverejnila o žalobcovi nepravdivé údaje nakoľko nemala a nemá k dispozícii dôkazy o tom, že žalobca spôsobil dopravnú nehodu pod vplyvom alkoholu s poukazom na tvrdenie žalobcu, že alkohol požil až po jazde a dopravnú nehodu si ani nevšimol. Odvolal sa pritom na znalecký posudok, z ktorého vyplynul okrem iného aj hypotetický záver, že z opakovaného merania, dychových skúšok po jazde, nemožno aj s ohľadom na vysoké namerané hodnoty alkoholu ustáliť, že žalobca požil alkoholické nápoje počas jazdy a že v čase dopravnej kolízie bol pod vplyvom alkoholu.

Na základe odvolania žalovanej následne Porušiteľ, ako odvolací súd, rozsudkom zo 14. 12. 2011 zn. 11 Co/286/2010 prvostupňový rozsudok vo výroku o povinnosti žalovanej v 1. a 2. rade zverejniť ospravedlnenie žalobcovi. Porušiteľ sa v odôvodnení svojho rozhodnutia stotožnil po vecnej a právnej stránke so závermi prvostupňového súdu,

neuznal zhodné námietky žalovanej v 1. rade a Sťažovateľky, ako žalovanej v 2. rade, že zverejnili informácie o skutočnostiach a udalostiach, ktoré získali od orgánov verejnej moci a tieto informácie sa týkali vážneho verejného záujmu. Dospel pritom k záveru, že informácie obsiahnuté v žalovaných článkoch neprispeli k žiadnej forme verejnej diskusie a nerešpektovali povinnosť zdržať sa neodôvodnene urážlivých s poukazom na rozhodnutie ESLP vo veci Ottpreminger Inštitút v. Rakúsko z 20. 9. 1994.».

Sťažovateľka považuje „zverejnenie Článku I. a Článku II. za legitímne realizovanie práva na slobodu prejavu v súlade s Článkom 26 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj v súlade s článkom 10 ods. (2) Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd. Porušiteľ sa pri rozhodovaní v tejto veci zaoberal právnymi otázkami súvisiacimi s hodnotením stretu práva na slobodu prejavu na strane žalovanej a práva na ochranu súkromia žalobkyne vo vzťahu k obsahu žalovaných Článkov len povrchné a preto Sťažovateľka považuje rozsudok Porušiteľa za arbitrárny, porušujúci právo Sťažovateľa na spravodlivý proces podľa Článku 46 ods. (1) Ústavy Slovenskej republiky.“.

Poukazujúc na právne názory ústavného súdu vyjadrené v náleze sp. zn. I. ÚS 390/2011 a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), sťažovateľka tvrdí, že „... rozhodnutiami všeobecných súdov došlo k zásahu do ústavou garantovanej slobody prejavu Sťažovateľky, t. j. došlo k jej obmedzeniu“, a v tejto súvislosti žiada, aby ústavný súd „posúdil, či v danom prípade išlo z ústavného hľadiska o akceptovateľné obmedzenie slobody prejavu a aby preskúmal proporционаlitu medzi zásahom do slobody prejavu Sťažovateľky a ústavnými garanciami práva na ochranu cti, dôstojnosti a vážnosti žalobcu v spoločnosti“.

Sťažovateľka zároveň žiada, aby ústavný súd pri vykonaní testu proporcionality zohľadnil aj jej v sťažnosti obsiahnutú argumentáciu na základe kritérií „1. KTO prípadný zásah do práva na ochranu osobnosti (práva na súkromie) vykonal... 2. O KOM bol Článok a do koho osobnostnej sféry zasahoval... 3. ČO bolo obsahom Článkov... 4. KDE bol Článok zverejnený... 5. KEDY bol Článok uverejnený... 6. AKO boli informácie v Článku zverejnené, formulované“.

Sumarizujúc svoju argumentáciu, sťažovateľka uvádza, že skutočnosť, že „popisovala a kritizovala počínanie žalobcu, sklon ku konzumácii alkoholu počas výkonu policajnej služby navyše na popisovanej funkčnej úrovni a v tom kontexte aj jeden konkrétny prípad spôsobenia dopravnej nehody pod vplyvom alkoholu s údajom tom, že žalobcovi pri opakovaných dychových skúškach namerali cca 3 promile alkoholu, pričom tieto informácie čerpala od priamych nadriadených žalobcu, dokonca od dvoch osôb pôsobiacich v inšpekčnej službe policajného zboru, je okolnosťou vylučujúcou neoprávnenosť zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu. Autori Článkov I. a II. nemali žiaden dôvod nedôverovať informáciám priamych nadriadených, vysokých funkcionárov prezídia policajného zboru. Replika so žalobcom, zverejnenie jeho postoja nebola možná, nakoľko sa z vlastnej iniciatívy, ako sám potvrdil, skryl pred verejnosťou, médiami. Naopak ak sa cítil nevinný, bolo skôr logické a správne ak by svoj postoj k veci zverejnil, verejne oznámil aspoň reakciou na články v médiách aj keď s časovým odstupom po návrate z liečenia ale nie žalobou na ochranu osobnosti podanou s časovým odstupom osemnástich mesiacov. Tento postup skutočne vzbudzuje dojem, že žalobca týmto postupom sleduje hlavne zisťné dôvody spočívajúce v očakávanom úspechu s uplatnením nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Je pritom evidentné, že žalobca si s odstupom času zvolil veľmi absurdný príbeh o tom, že alkohol pil až po jazde, do času kým bol zastihnutý policajnou hliadkou. Novinár nemal v danej situácii žiaden dôvod nedôverovať informáciám poskytnutým vysokými funkcionármi polície, priamymi nadriadenými žalobcu, pričom obaja boli svedkami opitosti žalobcu a to na pracovisku niekoľko krát apo dopravnej nehode. Okolnosťou vylučujúcou neoprávnenosť zásahu ja podľa názoru Sťažovateľky aj samotné správanie sa žalobcu, odchod z pracoviska v Bratislave, preukázaná dopravná nehoda a následne opakované zistenie cca 3 promile alkoholu v krvi žalobcu.“.

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd o jej sťažnosti takto rozhodol:

„Porušiteľ, Krajský súd v Košiciach rozsudkom zn. 11 Co/286/2010 zo 14. 12. 2011 porušil právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde zakotvené v Článku 46, ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Porušiteľ, Krajský súd v Bratislave rozsudkom zn. 11 Co/286/2010 zo 14. 12. 2011 porušil právo sťažovateľa na slobodu prejavu a slobodné prijímanie, vyhľadávanie a rozširovanie informácií zakotvené v Článku 26, ods. 2 a ods. 4 ústavy Slovenskej republiky.

Rozhodnutie porušiteľa, rozsudok 11 Co/286/2010 zo 14. 12. 2011 sa týmto ruší a vec sa vracia porušiteľovi na ďalšie konanie.

Porušiteľ je povinný zaplatiť sťažovateľke náklady právneho zastúpenia sťažovateľky.“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 284/2012-14 z 31. mája 2012 ju prijal na ďalšie konanie. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky a predsedu krajského súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu krajského súdu ústavný súd zároveň vyzval, aby sa vyjadril k sťažnosti.

Právny zástupca sťažovateľky a predseda krajského súdu ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľky a predsedu krajského súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predseda krajského súdu sa k sťažnosti vyjadril v prípise sp. zn. 1 SprV/444/2012 z 12. júla 2012, v ktorom po analýze obsahu označeného rozsudku okresného súdu a napadnutého rozsudku krajského súdu najmä uviedol:

«Uvedené rozhodnutia sú právoplatné a tak nám neprislúcha posudzovať ich vecnú správnosť ani ich zákonnosť.

Z obsahu ústavnej sťažnosti... vyplýva, že sťažovateľka v nej uvádza to, čo aj v odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 8. júla 2010, č. k. 42 C 68/2009-219.

S dôvodmi odvolania žalovanej v 2. rade (sťažovateľky) sa odvolací súd vyporiadal v dôvodoch svojho rozhodnutia, ktoré obsahuje 28 (dvadsať osem) strán.

Z dôvodov rozhodnutia odvolacieho súdu možno vyvodiť aj test proporcionality...

Poznamenávame, že slobodu prejavu chápe slovenská ústava ako jednu z tradičných ľudských práv, základnú podmienku fungovania demokratického právneho štátu a jej dôležitosť podčiarkuje i tým, že článok 26 je zaradený na „čelo“ ustanovení garantujúcich politické práva...

Neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti je predovšetkým uverejnenie
- nepravdivých tvrdení zasahujúcich do práva na ochranu osobnosti (pritom je jedno, či si pôvodca zásahu uvedomil ich nepravdivosť, alebo či išlo len o jeho nedbanlivosť),
- neprimeraných hodnotiacich úsudkov (kritiky) zasahujúcich do práva na ochranu osobnosti.

V tejto súvislosti treba odlišovať tvrdenia a hodnotiace úsudky (kritiku).

Rozdiel medzi obyčajnou kritikou a neoprávneným zásahom treba hľadať preto v pravdivosti, vecnosti a objektívnosti cieľa, ktorý sa konkrétnym prejavom sleduje.

Neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti je každé konanie, ktorým sa zasahuje do práv chránených § 11 Občianskeho zákonníka a ktoré je v rozpore s právami a povinnosťami pôvodcu zásahu ustanovených právnym poriadkom.

Odvolací súd v dôvodoch rozsudku sa podrobne venoval aj konfliktu slobody prejavu na strane jednej a základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a vysvetlil prečo v predmetnom prípade dal prednosť ochrane osobnosti žalobcu pred slobodou prejavu sťažovateľky.

Domnievame sa, že záver súdov plynúci z porovnávania dvoch ústavou chránených hodnôt nie je arbitrárny ako sa to snaží prezentovať sťažovateľka v sťažnosti...

Z vyššie uvedených dôvodov navrhujeme ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietnuť.»

Právny zástupca sťažovateľky nevyužil možnosť reagovať na vyjadrenie predsedu krajského súdu k sťažnosti, ktorú mu ústavný súd poskytol.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa predovšetkým domáha, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že rozsudkom krajského súdu č. k. 11 Co 286/2010-130 zo 14. decembra 2011 došlo k porušeniu jej základných práv podľa čl. 26 ods. 2 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy, napadnutým rozsudkom krajský súd okrem iného potvrdil výrok II rozsudku okresného súdu č. k. 42 C 68/2009-219 z 8. júla 2010, ktorým bola sťažovateľke uložená povinnosť uverejniť v týždenníku P. ospravedlnenie žalobcovi v znení uvedenom v tomto výroku.

Zo spisovej dokumentácie vyplýva, že žalobca sa žalobou doručenou okresnému súdu 6. februára 2004 domáhal ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy proti sťažovateľke a ďalším žalovaným. Žalobca vo vzťahu k sťažovateľke odôvodňoval svoju žalobu tým, že v týždenníku P., ktorého je vydavateľom, uverejnila 28. októbra 2002 článok pod názvom „Opilec bez kontroly“ a 21. októbra 2002 článok pod názvom „Na zdravie páni policajti“ (ďalej len „inkriminované články“), v ktorých boli obsiahnuté nepravdivé a pravdu skresľujúce informácie o tom, že dňa 8. októbra 2002 „*havaroval opitý na služobnom vozidle*“, pričom uverejnením týchto informácií „*došlo k hrubému zásahu do práv spätých s osobnosťou žalobcu a bolo zasiahnuté do jeho osobnej, profesionálnej a aj ľudskej dôstojnosti*“ (citované z rozsudku okresného súdu č. k. 42 C 68/2009-219 z 8. júla 2010, s. 5, pozn.).

Okresný súd v odôvodnení označeného rozsudku na podporu svojho záveru o neoprávnenom zásahu sťažovateľky do osobnostných práv žalobcu okrem iného uviedol: „*Každý zo žalovaných prezentoval tvrdenie o spáchaní dopravnej nehody pod vplyvom*

alkoholu ako fakt, ako skutočnosť, pričom ani v čase uverejňovania správ ani dnes nebolo preukázané, že žalobca mal v čase dopravnej nehody v krvi 3,04 promile alkoholu. ... ide podľa názoru súdu o neoprávnený zásah, lebo bol nepravdivý. Ako taký bol teda spôsobilý vyvolať ujmu spočívajúcu v ohrození dobrého mena, cti a dôstojnosti žalobcu. Preto sa žalovaní nemôžu s úspechom ubrániť – zbaviť zodpovednosti ani ďalšou namietanom skutočnosťou a to, že šírili dychamujúce údaje, ktoré počuli a tieto reprodukovali, pokiaľ v konaní nepreukázali, že tieto šírené difamujúcej povahy sú pravdivé. Tu je vždy potrebné prihliadať aj k publicistickej činnosti vydavateľa a jeho podielu a zodpovednosti za obsah uverejňovaných údajov.

... Médiá majú veľký vplyv na spoločenský život a preto podľa názoru súdu nie je možné akceptovať skutočnosť, kedy by uverejňovaním poloprávď, ktoré sú prezentované ako fakty nie hodnotiace úsudky došlo k tomu, že bude vytvorený iný obraz reality, než v skutočnosti je. Uverejnenie nepravdy nie je možné ospravedlniť a to ničím.“

Krajský súd sa v napadnutom rozsudku stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a na tomto základe okrem iného potvrdil výrok II označeného rozsudku okresného súdu, ktorý sťažovateľka napadla svojím odvolaním, pričom v tejto súvislosti v jeho odôvodnení najmä uviedol:

„Súd prvého stupňa úplne a správne zistil skutkový stav veci, v konaní postupoval v súlade s procesným predpisom (O. s. p.) a vykonal dôkazy v súlade s § 120 ods. 1 O. s. p., ktoré boli potrebné a nevyhnutné pre zistenie právne významných skutočností a rozhodnutie vo veci (o nároku na poskytnutie primeraného zadosťučinenia), vzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa zásad vyplývajúcich z § 132 a nasl. O. s. p. vo vzťahu k uplatnenému nároku proti žalovaným v 1. a 2. rade o poskytnutie morálneho zadosťučinenia verejným ospravedlnením v tlači, ktorý posúdil podľa správnych ustanovení právnych predpisov (§ 11 a § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka), a tieto aj správne vyložil a aplikoval na zistený skutkový stav. Dospel k správnej závere, že obsahom žalovanými zverejnených článkov v denníku K. v dňoch 9. 10. 2002, 10. 10. 2002, 18. 10. 2002 a 22. 10. 2003 a v týždenníku P. v dňoch 21. 10. 2002 a 28. 10. 2002, v ktorých bola uvedená nepravdivá, resp. pravdu skresľujúca informácia o tom, že

žalobca dopravnú nehodu dňa 8. 10. 2002 spôsobil pod vplyvom alkoholu (s vyše 3 promile alkoholu v krvi), bola objektívne spôsobilá vyvolať nemajetkovú ujmu v jeho osobnostnej sfére žalobcu a došlo týmto tvrdením k neoprávnenému zásahu do chránených osobnostných práv žalobcu, najmä osobnej a profesionálnej cti a dôstojnosti. V posudzovanom prípade aj podľa názoru odvolacieho súdu sú splnené zákonné predpoklady zodpovednosti žalovaných za tento neoprávnený zásah podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a pre uloženie sankcie žalovaným poskytnutím morálnej satisfakcie žalobcovi podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka formou ospravedlnenia zverejneného v tlači, ktorá zodpovedá spôsobu, akým došlo k neoprávnenému zásahu a je primeraným právnym prostriedkom požadovanej ochrany...“

Vo vzťahu k odvolacím námietkam sťažovateľky krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku okrem iného uviedol, *«že bolo ich povinnosťou (žalovanej v 1. rade a sťažovateľky ako žalobkyne v 2. rade, pozn.) ako pôvodcov zásahu (a nie žalobcu) v konaní preukázať pravdivosť spornej informácie nimi zverejnenej v tlači o tom, že žalobca dňa 8. 10. 2002 spôsobil dopravnú nehodu pod vplyvom alkoholu, s obsahom alkoholu 3,04 promile v krvi (ktorá nepochybne je skutkovým tvrdením, a preto podliehala testu pravdivosti). Na ich strane bolo dôkazné bremeno na preukázanie pravdivosti tohto tvrdenia, ktoré aj podľa názoru odvolacieho súdu žalovaní v konaní neunesli, a nezbavili sa preto svojej zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu. Žalovaní nepreukázali ani tvrdenie, že zverejnená sporná informácia (o tom, že žalobca počas dopravnej nehody bol pod vplyvom alkoholu, resp. že túto spôsobil pod vplyvom alkoholu s obsahom vyše 3 promile alkoholu v krvi) im mala byť poskytnutá hovorcom Úradu inšpekčnej služby Ministerstva vnútra SR, keďže svedok Ing. P. A. vo svojej výpovedi jednoznačne a bez pochybností nepotvrdil, že informáciu s takým obsahom médiám poskytol (zápisnica o pojednávaní z 23. 11. 2009 na č. l. 143 - 149). V článkoch uverejnených žalovaným v 2. rade v týždenníku P. vo vzťahu k žalobcovi boli navyše použité prehnané a neadekvátne výrazy a formulácie výslovne označujúce žalobcu za opilca a alkoholika..., ku ktorým (výrazom a hodnoteniam) žalovaný v 2. rade nebol oprávnený ani v záujme sledovaného cieľa, teda informovania verejnosti o veci vážneho verejného záujmu (o téme alkoholu za volantom u príslušníkov policajného zboru), čím zverejnené články presiahli*

mieru primeranosti a dovolnosti hodnotiacich úsudkov a použitých výrazových prostriedkov, ktorú už v demokratickej spoločnosti nemožno tolerovať. So zreteľom na uvedené, je obmedzenie slobody prejavu žalovaných uložením občianskoprávnej sankcie podľa § 13 ods. 1 OZ poskytnutím morálnej satisfakcie žalobcovi (verejným ospravedlnením v tlači) aj podľa názoru odvolacieho súdu zlučiteľné s požiadavkou čl. 10 ods. 2 Dohovoru a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti, lebo je v záujme legitímneho cieľa, ktorým je ochrana osobnostných práv žalobcu v zmysle § 11 a nasl. OZ, čl. 19 Ústavy SR a čl. 10 ods. 1 Listiny...

Žalovaný v 2. rade vytýka súdu prvého stupňa tiež neúplné zistenie skutkového stavu tým, že nevykonaním navrhnuté dôkazy výsluchom autorky článku „Opilec bez kontroly“ A. L. a príslušníka PZ v Nitre, ktorý bol prítomný pri dychovej skúške žalobcu a konal vo veci jeho priestupku... Nevykonanie žalovaným v 2. rade navrhnutých dôkazov nezakladá dôvod neúplné zisteného skutkového stavu, lebo tieto dôkazy aj podľa názoru odvolacieho súdu neboli spôsobilé preukázať právne významné skutočnosti vo vzťahu k uplatnenému nároku o poskytnutie primeraného zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 OZ ospravedlnením zverejneným v tlači... zodpovednosť za zásah do osobnosti fyzickej osoby je založená na princípe objektívnej zodpovednosti, t. j. nevyžaduje sa popri neoprávnenosti zásahu i zavinenie pôvodcu zásahu, preto sankcie za neoprávnený zásah nemôžu byť vylúčené ani dôkazom tzv. ospravedlniteľného omylu napr. tým, že žalovaný konal v dobrej viere, resp. že si nebol vedomý (subjektívne presvedčený) nepravdivosti svojho tvrdenia, spoliehal sa pri rozširovaní tvrdení bez potrebného overenia na serióznosť a pravdivosť poskytnutých podkladov z dôveryhodného zdroja, šíril údaje, ktoré sám len počul, príp. vychádzal z toho, že on sám nemal dôvod tomu neveriť atď. Okolnosti, na ktoré žalovaný v 2. rade navrhol vyslúchnuť autorku článku s názvom „Opilec bez kontroly“ z 28. 10. 2002 A. L. (ako postupovala pri príprave článku, čo ju viedlo k spracovaniu témy obsiahnutej v článku, z akých zdrojov čerpala, či oslovila žalobcu a postupovala pri práci s primeranou obozretnosťou), a príslušníka PZ SR, ktorý bol prítomný pri dychovej skúške žalobcu a ktorý konal vo veci priestupku žalobcu, z hľadiska hmotnoprávnych predpokladov vyplývajúcich z § 13 ods. 1 OZ a uvedených zásad, neboli právne významné pre rozhodnutie o uplatnenom nároku na priznanie morálneho zadosťučinenia, a preto súd prvého stupňa nepochybil, ak navrhnuté dôkazy nevykonal a odvolanie žalovaného v 2. rade ani z hľadiska

uplatneného odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p. nemožno považovať za opodstatnené.».

Sťažovateľka v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu predovšetkým namietala,

- že napadnutý rozsudok krajského súdu je z hľadiska posúdenia konfliktu medzi slobodou prejavu a právom na súkromie arbitrárny, a teda nerešpektujúci požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu,

- že informácie obsiahnuté v inkriminovaných článkoch *„čerpala od priamych nadriadených žalobcu, dokonca od dvoch osôb pôsobiacich v inšpekčnej službe policajného zboru“*, čo vylučuje neoprávnenosť zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu, keďže nemala dôvod nedôverovať týmto informáciám, pričom zverejnenie postoja žalobcu nebolo možné vzhľadom na to, že *„sa z vlastnej iniciatívy, ako sám potvrdil, skryl pred verejnosťou, médiami“*.

Podľa čl. 26 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu.

Podľa čl. 26 ods. 4 ústavy sloboda prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

II.1 Všeobecné východiská pre rozhodovanie ústavného súdu vo veciach konfliktu medzi slobodou prejavu a právom na ochranu osobnosti

Kľúčovou úlohou ústavného súdu v tomto konaní bolo posúdiť, či krajský súd napadnutým rozsudkom ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom rozhodol v spore o ochranu osobnosti medzi sťažovateľkou (ako vydavateľkou týždenníka P., v ktorom boli uverejnené inkriminované články) a žalobcom, u ktorého malo podľa záverov okresného súdu, ako aj krajského súdu dôjsť uverejnením inkriminovaných článkov k neprípustnému zásahu do jeho práva na súkromie (osobnostných práv).

Z uvedeného vyplýva, že podstatou sporu, ku ktorému sa v sťažovateľkinej veci ústavný súd musí vyjadriť, je konflikt medzi ústavou garantovanou slobodou prejavu a základným právom vyhľadávať a rozširovať informácie sťažovateľky (čl. 26 ústavy) a právom na ochranu osobnosti žalobcu, ktoré je taktiež garantované ústavou (najmä čl. 19 ústavy). Podstatou rozhodovania o väčšine obdobných právnych sporov je hľadanie vyváženého vzťahu medzi ústavou garantovaným právom na ochranu ľudskej dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti na jednej strane a slobodou prejavu a základným právom na informácie na strane druhej. Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát zdôraznil, že každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd (resp. ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách) treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 22/06, m. m. PL. ÚS 6/04, III. ÚS 34/07). Všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, kým uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 7/96).

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú ústavný súd konštantne zohľadňuje vo svojej rozhodovacej činnosti, sloboda prejavu predstavuje jeden zo základných pilierov demokratickej spoločnosti a jednu zo základných podmienok jej rozvoja a sebarealizácie jednotlivca. Uplatňuje sa nielen vo vzťahu k „informáciám“ a „myšlienkam“, ktoré sa prijímajú priaznivo, resp. sa pokladajú za neurážlivé a neutrálne, ale aj k tým, ktoré urážajú, šokujú alebo znepokojujú štát alebo časť obyvateľstva. Vyžaduje si to pluralizmus, znášanlivosť a veľkorysosť, bez ktorých nemožno hovoriť

o „demokratickej spoločnosti“ (Handyside v. Spojené kráľovstvo, sťažnosť č. 5493/72, rozsudok zo 7. decembra 1976, § 49).

V niektorých situáciách však musí sloboda prejavu ustúpiť. Limity vyjadrené čl. 26 ods. 4 ústavy explicitne uvádzajú dôvody obmedzenia slobody prejavu, pričom ide o obmedzenia, ktoré musia zodpovedať vždy demokratickému charakteru spoločnosti („opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné“). Dôvodom takéhoto obmedzenia môže byť aj „ochrana práv a slobôd iných“, teda okrem iného aj záruky vyplývajúce zo základného práva na ochranu osobnosti v rozsahu garantovanom v čl. 19 ústavy a konkretizovanom najmä v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré chránia súkromné osoby pred neoprávnenými zásahmi zo strany iných súkromných osôb alebo štátu.

Vychádzajúc zo záväznosti ústavy pre všetky orgány verejnej moci (všeobecné súdy nevyvímajúc), ústavný súd konštatuje, že pri rozhodovaní sporov vo veciach ochrany osobnosti musí byť vždy zohľadnená ochrana slobody prejavu, a to minimálne v rozsahu jej ústavných záruk. Uvedené ustanovenia Občianskeho zákonníka teda nemožno aplikovať izolovane, ale je nutné ich vykladať a aplikovať v súlade s ústavou. Nutnosť zohľadniť slobodu prejavu, samozrejme, neznamená rezignáciu na ochranu osobnosti. Znamená to však, že v niektorých prípadoch musí byť uprednostnená sloboda prejavu, aj keď daný prejav môže mať isté nedostatky z hľadiska klasickej zákonnej ochrany osobnosti (porovnaj k tomu aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 55/2008 z 25. februára 2009, www.supcourt.gov.sk). Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína tiež povinnosť všeobecných súdov zohľadňovať pri svojej rozhodovacej činnosti relevantnú judikatúru ESĽP a ďalších medzinárodných súdnych orgánov vyvoditeľnú okrem iného aj z čl. 1 ods. 2 ústavy.

Keďže sťažovateľke bola rozsudkom okresného súdu č. k. 42 C 68/2009-219 z 8. júla 2010 uložená povinnosť uverejniť v týždenníku P. ospravedlnenie žalobcovi za uverejnenie inkriminovaných článkov, ktorú krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil, je nepochybné, že rozhodnutiami všeobecných súdov došlo k zásahu do ústavou garantovanej slobody prejavu sťažovateľky, t. j. došlo k jej obmedzeniu. Úlohou ústavného súdu bolo ale

posúdiť, či v danom prípade išlo z ústavného hľadiska o akceptovateľné obmedzenie slobody prejavu a základného práva na informácie a či krajský súd pri svojom rozhodovaní rešpektoval požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy (k týmto požiadavkám podrobnejšie v časti II.2 tohto nálezu).

Ústavným rámcom ochrany osobnostných práv je čl. 19 ústavy, v zmysle ktorého má každý právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti, právo na ochranu mena, ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe. Okrem práv spätých s ochranou osobnosti ústava zaručuje aj iné základné práva a slobody, napr. právo na súdnu a inú právnu ochranu (čl. 46 až čl. 50) a slobodu prejavu (čl. 26). Uplatňovanie týchto základných práv a slobôd a ich právna ochrana musia byť proporcionálne a vzájomne vyvážené tak, aby sa nadmernou ochranou jedného práva nad únosnú mieru nepotlačila ochrana iného práva. To znamená, že ani existencia zásahu do osobnostných práv nemusí nevyhnutne viesť k záveru o neoprávnenosti takého zásahu, ak bol dôsledkom uplatňovania iného základného práva, pričom vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci tento zásah nepresiahol hranice primeranosti (proporcionality).

Sloboda prejavu vrátane práva na kritiku sú v demokratickej spoločnosti limitované. V rámci prípustnej (oprávnenej) kritiky nie sú prekročené jej vecné limity a zároveň je dodržaná požiadavka ich primeranosti. Vecná je taká kritika, ktorá vychádza z pravdivých východiskových podkladov a ktorá z nich zároveň logicky vyvodzuje zodpovedajúce hodnotiace úsudky. Ak nie sú však tieto podklady pravdivé a ak je hodnotiaci úsudok difamujúci, potom nemožno kritiku považovať za primeranú.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo slobody, a teda aj slobody prejavu možno považovať za ústavne akceptovateľné len vtedy, ak ide o obmedzenie, ktoré bolo ustanovené zákonom, resp. na základe zákona, zodpovedá niektorému ustanovenému legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa, t. j. ospravedlňuje ho existencia naliehavej spoločenskej potreby a primerane (spravodlivo)

vyvážený vzťah medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom, t. j. musí ísť o obmedzenie, ktoré je v súlade so zásadou proporcionality (m. m. I. ÚS 4/02, I. ÚS 36/02, I. ÚS 193/03).

V posudzovanom prípade došlo k obmedzeniu slobody prejavu sťažovateľky na zákonomnom podklade, ktorý tvorili ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom zároveň išlo o obmedzenie, ktoré sledovalo ochranu práva na súkromie, resp. práva na ochranu osobnosti žalobcu, čo nepochybne možno považovať za legitímny cieľ. Za týchto okolností bolo z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, potrebné zo strany ústavného súdu v prvom rade posúdiť, či bol zásah do slobody prejavu sťažovateľky primeraný, t. j. či zodpovedal zásade proporcionality.

II.2 Všeobecné východiská pre rozhodovanie ústavného súdu o namietanom porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

Článok 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie všetkých orgánov verejnej moci Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (IV. ÚS 115/07). Základné právo na súdnu ochranu je v demokratickej spoločnosti natoľko favorizované, že pri jeho výkone neprichádza do úvahy (zo strany orgánu verejnej moci) ani jeho zužujúci výklad a ani také formálne interpretačné postupy, následkom ktorých by mohlo byť jeho neodôvodnené (svojvoľné) obmedzenie, či dokonca popretie (m. m. I. ÚS 2/08).

Základné právo na súdnu ochranu vyjadrené v čl. 46 ods. 1 ústavy predovšetkým zaručuje každému právo na prístup k takejto ochrane a zároveň aj právo na určitú kvalitu súdneho konania pred nezávislým a nestranným súdom, t. j. právo na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 233/04). Avšak obsah tohto práva nedáva účastníkovi záruku, že súdny spor sa skončí právoplatným rozhodnutím v jeho prospech. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by došlo v prvom rade vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na

nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu), predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 8/01, IV. ÚS 115/03, IV. ÚS 159/05). Podľa názoru ústavného súdu základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania.

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre tiež zdôrazňuje, že integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Príslušný orgán verejnej moci (všeobecný súd) však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia príslušného orgánu verejnej moci, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivé konanie (IV. ÚS 115/03). Potreba náležite odôvodniť rozhodnutie orgánu verejnej moci je daná vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že jeho postup a rozhodnutie nie sú arbitrárne, neprehľadné a že jeho postup a rozhodovanie súdu sú kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09).

K úlohám právneho štátu patrí vytvorenie právnych a faktických garancií uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd občanov. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní dostupných bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základných práv a slobôd, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky takéhoto uplatňovania a ochrany základných práv a slobôd. Existencia takýchto konaní však nevyčerpáva ústavné

požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestrane, nezávisle a s využitím všetkých zákonom vytvorených prostriedkov na dosiahnutie účelu takýchto procesných postupov. Ústavný súd v tejto súvislosti osobitne pripomína objektivitu takéhoto postupu orgánu verejnej moci. Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa, ako aj ničím nepodložená možnosť úvahy orgánu verejnej moci bez akýchkoľvek objektívnych limitov, ktoré sú vymedzené zákonnými spôsobmi zisťovania skutkového základu, prijať rozhodnutie (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04, III. ÚS 300/06).

II.3 K proporcionalite zásahu do slobody prejavu sťažovateľky v spojení s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

Vzhľadom na skutočnosť, že základné podmienky na zásah do slobody prejavu sťažovateľky boli v posudzovanom prípade splnené (pozri časť II.1 tohto nálezu), ústavný súd pristúpil k preskúmaniu proporcionality medzi namietaným zásahom do slobody prejavu sťažovateľky a ústavnými garanciami práva na súkromie žalobcu. Na tento účel ústavný súd v súlade s návrhom sťažovateľky, obdobne ako v iných porovnateľných prípadoch (napr. II. ÚS 152/08, II. ÚS 326/09, IV. ÚS 302/2010, IV. ÚS 448/2012, IV. ÚS 492/2012), považoval za potrebné vykonať test proporcionality založený na hľadaní odpovedí na otázky KTO, O KOM, ČO, KDE, KEDY a AKO v posudzovanom prípade „hovoriť“ (uverejnil informáciu), pričom zároveň posudzoval, či krajský súd pri svojom rozhodovaní akceptoval požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (pozri časť II.2 tohto nálezu), ktorého porušenie sťažovateľka tiež namieta.

1. Pri posudzovaní otázky subjektu (KTO), ktorý mal v danom prípade podľa záverov okresného súdu a krajského súdu neprípustným spôsobom zasiahnuť do žalobcovho práva na ochranu osobnosti (práva na súkromie), ústavný súd vychádza zo stabilizovanej judikatúry ESLP, ktorý subjekty uplatňujúce slobodu prejavu rozčleňuje do viacerých

skupín z hľadiska dôležitosti ich prejavov pre výmenu názorov v demokratickej spoločnosti. Z judikatúry ESĽP jednoznačne vyplýva, že privilegované postavenie z hľadiska ochrany slobody prejavu patrí novinárom a masmédiám, a to zvlášť pri informovaní o veciach verejného záujmu (napr. rozsudok ESĽP Prager a Oberschlick v. Rakúsko z 26. apríla 1995, sťažnosť č. 1594/90, alebo rozsudok ESĽP Bladet Tromsø a Stensaas proti Nórsku z 20. mája 1999, sťažnosť č. 21980/93). Novinári majú (spoločenskú) povinnosť poskytovať informácie a myšlienky týkajúce sa všetkých záležitostí verejného záujmu a verejnosť má právo takéto informácie dostať. Novinárom je dokonca umožnené používať určitú mieru preháňania a provokácie. Ústavný súd akceptuje uvedený prístup ESĽP, a to nielen z dôvodu jeho autority, ale hlavne z dôvodu presvedčivosti jeho argumentácie (porovnaj IV. ÚS 107/2010).

Vo vzťahu k uvedenému ústavný súd konštatuje, že v posudzovanej veci je sťažovateľka vydavateľkou týždenníka P., v ktorom boli inkriminované články uverejnené. Sťažovateľka je v danom prípade teda „nositeľkou“ slobody prejavu, a preto sa na ňu vzťahuje zvýšená ochrana (privilegované postavenie) poskytovaná novinárom, resp. masmédiám, ktorú bolo potrebné pri rozhodovaní predmetnej veci zo strany všeobecných súdov primeraným spôsobom zohľadniť.

2. V súvislosti s posudzovaním otázky O KOM boli inkriminované články, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že dôsledkom snahy o podporu výmeny názorov o verejne zaujímavých témach je aj kategorizácia osôb, ktorých sa informácie uverejnené v tlači týkajú a do ktorých osobnostnej sféry negatívne zasahujú, resp. môžu zasahovať. Hranice akceptovateľnosti šírenia informácií týkajúcich sa osobnostnej sféry sú najširšie u verejne činných osôb (resp. osôb tzv. verejného záujmu) a najužšie u „bežných“ občanov. Do kategórie verejne činných osôb patria v prvom rade politici, ale aj štátni zamestnanci, ktorých konanie by „malo byť trvale predmetom skúmania a debát a malo byť otvorené kritike“ (rozhodnutie ESĽP vo veci Thorgier Thorgeirson proti Islandu z 25. júna 1992, sťažnosť č. 13778/93, § 61), pričom „štátni zamestnanci pri plnení svojich úradných povinností musia tak ako politici, zniesť širšie limity akceptovateľnej kritiky“ (rozhodnutie ESĽP vo veci Janowski proti Poľsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 25716/94, § 28).

V posudzovanom prípade sa inkriminované články týkali žalobcu, ktorý v relevantnom čase vykonával „*funkciu riaditeľa Inšpekčnej služby Košice Úradu inšpekčnej služby PZ Ministerstva vnútra SR*“, pričom k udalostiam popísaným v nich došlo pri jeho „*návrate z mimoriadnej porady ÚIS PZ konanej 8. 10. 2002 v Bratislave (predmetom porady bolo prejednanie hrubého porušenia pracovnej disciplíny žalobcu na IMZ v Trenčianskych Tepliciach v dňoch 3. 10. a 4. 10. 2002)*...“ (citované z napadnutého rozsudku krajského súdu, s. 4).

Z uvedeného nepochybne vyplýva, že žalobca bol v relevantnom čase osobou verejne činnou, u ktorej sú hranice prijateľnej kritiky širšie ako u súkromnej osoby, čo krajský súd síce v napadnutom rozsudku deklaroval, ale zároveň bez zásadnejšieho relevantného zdôvodnenia (a teda zohľadnenia tejto skutočnosti) v tejto súvislosti uviedol, že „*ani táto skutočnosť nespochybňuje vecnú správnosť napadnutého rozsudku, lebo aj takáto osoba má právo na ochranu svojej cti a dôstojnosti pred neoprávnenými zásahmi a právo na to, aby novinári nezverejňovali o nej nepravdivé, či pravdu skresľujúce informácie, ktoré pôsobia znevažujúco a sú objektívne spôsobilé vyvolať ujmu na cti a vážnosti verejne činnnej osoby v očiach ostatných ľudí*“ (citované z napadnutého rozsudku krajského súdu, s. 23 a 24).

3. V súvislosti s otázkou ČO bolo predmetom inkriminovaných článkov, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že tieto sa síce týkali v prvom rade žalobcu, ale zároveň aj ďalších príslušníkov Policajného zboru, resp. „*nehôd opitých policajtov*“ (pozri inkriminovaný článok „*Opilec bez kontroly*“), resp. požívania alkoholu v Policajnom zbore („*Ministerstvo vnútra už viackrát naznačilo, že problém s alkoholom za volantom bol medzi policajtmi vždy, no až teraz sa začalo o prípadoch verejne hovoriť...*“; citované z inkriminovaného článku „*Na zdravie páni policajti*“).

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené zdôrazňuje, že v prípade otázok verejného záujmu je poskytovaná zvýšená ochrana vyhľadávaniu a rozširovaniu súvisiacich informácií a myšlienok. K otázkam verejného záujmu predovšetkým patrí informovanie o činnosti štátnych orgánov, ako aj osôb, ktoré ich reprezentujú, t. j. osôb pôsobiacich vo verejnej sfére (teda aj policajtov). Obsahom inkriminovaných článkov boli v posudzovanom prípade nepochybne veci dôležitého verejného záujmu (informácie o činnosti, resp. pôsobení žalobcu ako významného funkcionára Policajného zboru, ako aj o činnosti ďalších

policajtov v spojení s požívaním alkoholu v službe). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že poslaním a nezastupiteľnou úlohou tlače je nepochybne šírenie informácií a myšlienok o otázkach verejného záujmu, s tým, že je zároveň nespochybniteľným právom verejnosti takéto informácie prijímať [dostať; (m. m. I. ÚS 352/2011)]. Tieto otázky „môžu a majú byť verejne posudzované“ (IV. ÚS 302/2010, m. m. tiež náleží Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 453/03).

V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že krajský súd v napadnutom rozsudku skutočnosť, že obsahom inkriminovaných článkov boli otázky dôležitého verejného záujmu týkajúce sa nielen žalobcu, ale aj policajtov všeobecne, ani nespomenul, a teda ani nezohľadnil pri svojom rozhodovaní.

4. Dôležitým kritériom pri posudzovaní zásahu do slobody prejavu je aj miesto, kde zazneli, resp. kde boli uverejnené sporné výroky (t. j. otázka KDE boli inkriminované články uverejnené). Vo všeobecnosti platí, že čím hromadnejšie sa informácia distribuuje, tým vyššia je ochrana osobnostných práv. V posudzovanom prípade boli inkriminované články uverejnené v týždenníku P., ktorý má celoslovenskú pôsobnosť a patrí k týždenníkom s najvyšším nákladom, čo svedčí v prospech žalobcu. Toto kritérium však treba hodnotiť v spojení s kritériom autora, ktorého privilegované postavenie môže jeho význam neutralizovať (m. m. IV. ÚS 139/2010, I. ÚS 390/2011, I. ÚS 416/2011, IV. ÚS 302/2010).

5. V súvislosti s posudzovaním kritéria KEDY boli inkriminované články sťažovateľkou uverejnené, ústavný súd konštatuje, že informácia je pominuteľným majetkom a oneskorenie jej zverejnenia je spravidla spojené so stratou jej hodnoty a významu (PL. ÚS 5/03, IV. ÚS 448/2012), pričom verejnosť má právo na aktuálne informácie a zvlášť vtedy, ak sa týkajú otázok dôležitého verejného záujmu. Posúdenie otázky, či ide o vec verejného záujmu, môže totiž v niektorých prípadoch závisieť aj na plynutí času. Túto povahu môže určitá vec plynutím času získať alebo stratiť (m. m. IV. ÚS 492/2012).

V posudzovanom prípade boli inkriminované články uverejnené v zásade bezprostredne po tom, ako sa sťažovateľka dozvedela o okolnostiach dopravnej nehody

žalobcu (približne 2 týždne po tejto nehode), pričom z napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva, že tejto problematike v tomto čase venovali pozornosť aj iné printové (ako aj elektronické) médiá. Navyše z informácií poskytnutých v článku „Opilec bez kontroly“ vyplýva, že v období bezprostredne predchádzajúcom dopravnej nehode žalobcu došlo k viacerým smrteľným dopravným nehodám spôsobeným policajtmi pod vplyvom alkoholu, čo naznačuje závažnosť problému, ktorý bol predmetom inkriminovaných článkov. Túto skutočnosť okresný súd ani krajský súd vo svojich rozsudkoch na jednej strane nespochybnili, ale na druhej strane ani nezohľadnili v prospech sťažovateľky pri svojom rozhodovaní.

6. V súvislosti s posudzovaním kritéria AKO boli informácie v inkriminovaných článkoch zverejnené, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že vo svojej rozhodovacej činnosti štandardne vychádza z ustálenej judikatúry ESĽP, v zmysle ktorej pri posudzovaní limitov slobody prejavu treba rozlišovať medzi faktmi a hodnotiacimi úsudkami. Existenciu faktov možno preukázať, zatiaľ čo otázka pravdivosti hodnotiacich úsudkov dôkazy, naopak, nepripúšťa (napr. Lingens proti Rakúsku, bod 46; tiež rozsudok ESĽP z 12. júla 2001 vo veci sťažnosti Feldek proti Slovensku č. 29032/95, bod 75), hoci aj tie musia vychádzať z dostatočného faktického základu (rozsudok ESĽP z 24. februára 1997 De Haas a Gijssels proti Belgicku č. 19983/92, bod 47, tiež rozsudok ESĽP z 27. februára 2001 vo veci Jerusalem c. Rakúsko). Ochrana výrokov majúcich charakter hodnotiacich úsudkov je tak z hľadiska slobody prejavu vo všeobecnosti intenzívnejšia ako v prípade uverejnenia faktov (skutkových tvrdení), ktoré sa môžu ukázať neskôr ako nepravdivé (II. ÚS 152/08, II. ÚS 326/09, IV. ÚS 302/2010, IV. ÚS 492/2012).

Ústavný súd po preskúmaní inkriminovaných článkov konštatuje, že v nich boli obsiahnuté informácie formulované v podobe faktov, ale aj hodnotiacich úsudkov. Výroky, ktoré okresný súd a následne krajský súd [konkrétne predovšetkým tvrdenie, že „žalobca spôsobil 8. októbra 2002 dopravnú nehodu pod vplyvom alkoholu (s vyše 3 promile alkoholu v krvi)“, pozn.] kvalifikovali ako také, ktoré boli objektívne spôsobilé vyvolať nemajetkovú ujmu v osobnostnej sfére žalobcu a mali predstavovať neoprávnený zásah do jeho osobnostných práv, boli podľa názoru ústavného súdu formulované v podobe faktov (čo nespochybňuje ani sťažovateľka), pričom ústavný súd nad rámec záverov krajského

súdu zároveň konštatuje, že v oboch inkriminovaných článkoch boli uplatnené expresívne výrazové prostriedky, ktoré boli zjavne spôsobilé už samy osebe vyvolať difamačné účinky na žalobcu. Uvedené skutočnosti nepochybne svedčia v neprospech sťažovateľky, ale podľa názoru ústavného súdu nemôžu bez primeraného zohľadnenia obrany sťažovateľky legitimizovať záver vo veci konajúcich súdov o neprípustnom zásahu do práva na súkromie žalobcu.

Sťažovateľka zakladá svoju obranu predovšetkým na tvrdení, že „... tieto informácie čerpala od priamych nadriadených žalobcu, dokonca od dvoch osôb pôsobiacich v inšpekčnej službe policajného zboru“, pričom autori inkriminovaných článkov nemali „žiadnen dôvod nedôverovať informáciám poskytnutým vysokými funkcionármi polície, priamymi nadriadenými žalobcu (malo ísť o vtedajšieho generálneho riaditeľa Úradu inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky P. K. a jeho námestníka P. A., ktorý v tom čase vykonával aj funkciu tlačového hovorca inšpekčnej služby, pozn.), pričom obaja boli svedkami opitosti žalobcu a to na pracovisku niekoľko krát a po dopravnej nehode“. Sťažovateľka sa tiež bráni tým, že pred publikovaním inkriminovaných článkov „Replika so žalobcom, zverejnenie jeho postoja nebola možná, nakoľko sa z vlastnej iniciatívy, ako sám potvrdil, skryl pred verejnosťou, médiami...“.

Ústavný súd v súvislosti s touto argumentáciou sťažovateľky konštatuje, že ide o legitímnu a vo všeobecnosti akceptovateľnú obranu, ktorá korešponduje aj jeho doterajšej judikatúre, ako aj judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva. V nadväznosti na toto tvrdenie ústavný súd poukazuje na svoj právny názor vyslovený vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 107/2010, v zmysle ktorého novinári (vydavateľ) nemôžu znášať zodpovednosť za to, že šíria informácie poskytnuté orgánmi štátu (a teda aj vysokými funkcionármi Policajného zboru, pozn.), pretože to je ich úloha a poslanie. Naopak, je na orgánoch štátu, aby zvažili, ktoré informácie a v akom rozsahu možno prostredníctvom novinárov (masmédií) verejnosti sprístupniť v súlade s platnými právnymi predpismi (porovnaj *Bladet Tromsø a Stensaas proti Nórsku*, sťažnosť č. 21980/93, rozsudok ESĽP z 20. mája 1999). Ústavný súd poukazuje aj na ďalší právny názor vyslovený v jeho doterajšej judikatúre, podľa ktorého každý má právo spoľahnúť (dôvera v právo) sa na to,

že štátny orgán voči nemu koná v súlade s ústavou a zákonom, pričom nemôže znášať negatívne dôsledky preto, že tak štátny orgán nekoná (m. m. I. ÚS 2/99).

Rovnako v prospech sťažovateľky možno poukázať aj na právne názory vyjadrené v náleze Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 453/03 (ide o právne názory inšpirované Rozhodnutím Snemovne lordov z 28. 10. 1999 vo veci Reynolds v. Times News Papers Limited, ktorými argumentoval už aj ústavný súd vo veci IV. ÚS 302/2010, pozn.), podľa ktorých pri zverejnení informácií difamačného charakteru nemožno správanie toho, kto takéto informácie šíri, považovať za legitímne v prípade, že tento nepreukáže, že mal rozumné dôvody spoliehať sa na pravdivosť difamačnej informácie, ktorú šíril, a ďalej ak preukáže, že podnikol dostupné kroky na to, aby si overil pravdivosť informácie, a to v miere a intenzite, v ktorej mu bolo overenie prístupné, a konečne, pokiaľ sám nemal dôvod neveriť, že difamačná informácia je nepravdivá. Zverejnenie takejto informácie nemožno považovať za rozumné, ak si šíriteľ informácie neoverí jej pravdivosť u osoby, ktorej sa informácia týka, a nezverejní jej stanovisko, s výnimkou nemožnosti takéhoto postupu alebo tam, kde to nebolo nutné.

V náleze sp. zn. I. ÚS 453/03 český ústavný súd tiež zdôraznil, že pre zváženie legitímnosti zverejnenej informácie je dôležité rovnako skúmať motív toho, kto informáciu zverejňuje. Legitimitu zverejnenej informácie nemožno vyvodiť zo skutočnosti, že motívom bolo poškodiť osobu informáciou, ktorej sám šíriteľ neveril, pokiaľ ju poskytol bezohľadne bez toho, aby sa staral, či je pravdivá, alebo nie (nález Ústavného súdu Českej republiky I. ÚS 453/03). (Týmito právnymi názormi argumentoval ústavný súd už aj vo veci IV. ÚS 302/2010)

V okolnostiach posudzovanej veci podľa názoru ústavného súdu zjavne nemožno formulovať záver, že motívom sťažovateľky bolo poškodiť žalobcu informáciami, ktorým sťažovateľka sama neverila. Zo spisovej dokumentácie totiž zjavne vyplýva, že popri tom, že kľúčové informácie pre inkriminované články získala z dôveryhodných zdrojov (informácie poskytnuté „*vysokými funkcionármi polície, priamymi nadriadenými žalobcu...*“), v prospech pravdivosti sťažovateľkou zverejnených faktov svedčili aj ďalšie skutočnosti, ktoré sa v zásade preukázali aj v priebehu následného dokazovania pred okresným súdom [„*Vykonaným dokazovaním mal preukázané* (okresný súd, pozn.),

že žalobca... pri návrate z mimoriadnej porady ÚIS PZ konanej 8. 10. 2002 v Bratislave (predmetom ktorej bolo prejednanie hrubého porušenia pracovnej disciplíny žalobcu na IMZ v Trenčianskych Tepliciach v dňoch 3. 10 a 4. 10. 2002) došlo dňa 8. 10. 2002 o 13,40 hod. k dopravnej zrážke tak, že vodič D. pri prechádzaní pomalšie idúceho vozidla vodiča I. v pravom jazdnom pruhu nevenoval sa plne vedeniu vozidla a pravým spätným zrkadlom a pravým bokom vozidla narazil do ľavého spätného zrkadla a ľavého boku vozidla I. a po zrážke nezotrval na mieste dopravnej nehody, pričom u žalobcu bolo dychovou skúškou o 14.14 hod. zistené 1,43 mg/l alkoholu v dychu a opakovanou dychovou skúškou o 15.10 hod. 1,46 mg/l alkoholu v dychu...“ (citované z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, s. 4, pozn.)).

Z hľadiska namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je žiaduce sa zaoberať tiež otázkou, či vo veci konajúce súdy svojím postupom vytvorili sťažovateľke ústavne akceptovateľný priestor na preukázanie pravdivosti tvrdení obsiahnutých v inkriminovaných článkoch. Z už citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd sa stotožnil so záverom okresného súdu, v zmysle ktorého bola obsahom inkriminovaných článkov nepravdivá, resp. pravdu skresľujúca informácia „o tom, že žalobca dopravnú nehodu dňa 8. 10. 2002 spôsobil pod vplyvom alkoholu (s vyše 3 promile alkoholu v krvi)“, pričom vychádzal z toho, že dôkazné bremeno na preukázanie pravdivosti tohto tvrdenia bolo na sťažovateľke, ktorá ho neuniesla. Krajský súd v konkrétnostiach v tejto súvislosti poukazuje na výpoveď svedka Ing. P. A., ktorý podľa jeho záveru „vo svojej výpovedi jednoznačne a bez pochybností nepotvrdil, že informáciu s takým obsahom médiám poskytol (zápisnica o pojednávaní z 23. 11. 2009 na č. l. 143 — 149)“.

Ústavný súd bez potreby zásadnejšie spochybňovať citovanú vetu z napadnutého rozsudku krajského súdu po preskúmaní príslušnej časti spisu považuje za potrebné formulovať záver, že výpoveďou označeného svedka neboli skutočnosti obsiahnuté v inkriminovaných článkoch vyvrátené alebo zásadnejším spôsobom spochybnené. Ústavný súd zároveň v tejto súvislosti poukazuje aj na záver okresného súdu k výpovedi svedka P. K. (v relevantnom čase generálneho riaditeľa Úradu inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, teda osoby, ktorú možno považovať za dôveryhodný zdroj

informácií, pozn.), podľa ktorého „... V otázke dopravnej nehody mal za to, že ju žalobca spôsobil pod vplyvom alkoholu.“ (citované z rozsudku okresného súdu sp. zn. 42 C 68/2009 z 8. júla 2009, pozn.).

Ústavný súd považuje tiež za potrebné formulovať svoj postoj k tomu, ako sa krajský súd vysporiadal s odvolacou námietkou sťažovateľky týkajúcou sa neúplného zistenia skutkového stavu z dôvodu, že *«nevykonal ním navrhnuté dôkazy výsluchom autorky článku „Opilec bez kontroly“ A. L. a príslušníka PZ v Nitre, ktorý bol prítomný pri dychovej skúške žalobcu a konal vo veci jeho priestupku...»*. Podľa záveru krajského súdu *«Okolnosti, na ktoré žalovaný v 2. rade navrhol vyslúchnuť autorku článku s názvom „Opilec bez kontroly“ z 28. 10. 2002 A. L. (ako postupovala pri príprave článku, čo ju viedlo k spracovaniu témy obsiahnutej v článku, z akých zdrojov čerpala, či oslovila žalobcu a postupovala pri práci s primeranou obozretnosťou), a príslušníka PZ SR, ktorý bol prítomný pri dychovej skúške žalobcu a ktorý konal vo veci priestupku žalobcu... neboli právne významné pre rozhodnutie o uplatnenom nároku na priznanie morálneho zadosťučinenia, a preto súd prvého stupňa nepochybil, ak navrhnuté dôkazy nevykonal...»*.

S citovaným záverom krajského súdu sa ústavný súd nemôže stotožniť. V okolnostiach, keď dôkazné bremeno preukázať pravdivosť tvrdení obsiahnutých v inkriminovaných článkoch (aj v kontexte so skutočnosťami, ktoré boli v priebehu dokazovania preukázané a naznačovali, že zverejnené informácie mali vecný základ) bolo na sťažovateľke, mohol výsluch autorky článku a tiež príslušníka Policajného zboru, ktorý bol prítomný pri dychovej skúške žalobcu, podľa názoru ústavného súdu nemalou mierou prispieť k objektívnemu zisteniu skutkového stavu a buď potvrdiť ústavnú akceptovateľnosť záverov okresného súdu a krajského súdu vyjadrených v ich rozsudkoch, alebo, naopak, ich zásadným spôsobom spochybníť. V konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci ústavný súd zastáva názor, že bez vykonania dôkazov navrhnutých sťažovateľkou je záver okresného súdu a krajského súdu o nepravdivosti informácií uverejnených v inkriminovaných článkoch minimálne spochybniteľný a z ústavného hľadiska nedostatočne odôvodnený.

II.4 Závery

Sumarizujúc dosiaľ formulované predbežné závery, ústavný súd konštatuje, že

- inkriminované články uverejnila sťažovateľka, ktorá ako „nosiiteľka“ slobody prejavu disponuje v zhode s konštantnou judikatúrou ústavného súdu a EŠLP zvýšenou ochranou,

- žalobca bol v relevantnom čase osobou verejne činnou (významným funkcionárom Policajného zboru), u ktorej sú hranice prijateľnej kritiky širšie ako u bežných občanov,

- obsahom inkriminovaných článkov boli nepochybne veci dôležitého verejného záujmu (informácie o činnosti, resp. pôsobení žalobcu ako významného funkcionára Policajného zboru, ako aj o činnosti ďalších policajtov v spojení s požívaním alkoholu v službe),

- inkriminované články boli uverejnené v období, keď došlo k viacerým (aj smrteľným) dopravným nehodám spôsobeným policajtmi pod vplyvom alkoholu, čo legitimizuje motív ich uverejnenia,

- viacero výrokov obsiahnutých v inkriminovaných článkoch bolo formulovaných v podobe faktov, ktorých pravdivosť sa síce v priebehu dokazovania sťažovateľke nepodarilo preukázať, ale neboli zásadnejším spôsobom spochybnené, naopak, výsledky dokazovania potvrdzujú, že v podstatnej miere mali dôveryhodný vecný základ,

- obrana sťažovateľky odvolávajúca sa na dôveryhodné zdroje informácií (vysokí predstavitelia Policajného zboru) je legitímna a po náležitom doplnení dokazovania (vykonanie dôkazov navrhnutých sťažovateľkou) by mohla byť spôsobilá v spojení s ústavne akceptovateľným (proporcionálnym) vyhodnotením konfliktu medzi slobodou prejavu sťažovateľky a právom na súkromie žalobcu, ktorý je podstatou sporu medzi účastníkmi napadnutého konania pred všeobecnými súdmi, spochybniť záver okresného súdu a krajského súdu o tom, že inkriminovanými článkami došlo k neprípustnému zásahu do osobnostných práv žalobcu,

- podľa názoru ústavného súdu je záver krajského súdu o tom, že sťažovateľka uverejnila o žalobcovi nepravdivé, resp. pravdu skresľujúce informácie, vzhľadom na dosiaľ uvedené nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnený.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že právne závery, na ktorých je založený napadnutý rozsudok krajského súdu, z hľadiska konkrétnych okolností

posudzovanej veci neprimerane preferujú právo žalobcu na ochranu súkromia na úkor slobody prejavu sťažovateľky, pričom nie sú navyše ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnené. Ústavný súd preto rozhodol, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu jej základných práv podľa čl. 26 ods. 2 a 4 v spojení so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

III.

V zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

V zmysle čl. 127 ods. 2 tretej vety ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol, že krajský súd rozsudkom č. k. 11 Co 286/2010-130 zo 14. decembra 2011 porušil ústavou garantované základné práva sťažovateľky, zrušil označený rozsudok a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto nálezu).

Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

V súlade s § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde bude krajský súd v ďalšom konaní vo veci sťažovateľky viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v časti II tohto nálezu. Osobitne bude úlohou krajského súdu po vrátení veci vysporiadať sa s právnym názorom ústavného súdu, podľa ktorého je záver vyjadrený v jeho napadnutom rozsudku, že sťažovateľka uverejnila o žalobcovi nepravdivé, resp. pravdu skresľujúce informácie, nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnený. Zároveň bude úlohou

krajského súdu pri opätovnom rozhodovaní o veci sťažovateľky primerane zohľadniť konštantnú judikatúru ESLP a ústavného súdu týkajúcu sa konfliktu medzi slobodou prejavu a právom na súkromie v spojení s konkrétnymi okolnosťami posudzovanej veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha priznania primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Keďže sťažovateľka sa priznania primeraného finančného zadost'učinenia nedomáhala, nebol dôvod na to, aby ústavný súd o tom rozhodoval.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Keďže sťažovateľka bola v konaní pred ústavným súdom úspešná a domáhala sa úhrady trov konania, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním v konaní pred ústavným súdom advokátom JUDr. R. A., B., ústavný súd pri rozhodovaní o úhrade trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2011, ktorá bola 763 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2012. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, spísanie sťažnosti) podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a) a b) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za každý úkon po 127,16 €, t. j. spolu v sume 254,32 €, čo spolu s režijným paušálom dvakrát po 7,63 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje celkovú sumu 269,58 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júna 2013